

Mesterségem címere

Járművezető

Fut, robog a kicsi kocsi, rajta ül a Haragosi, din don diridongó... (Weöres Sándor) Bizony egyre gyorsabban fut, robog a sokféle kocsi, vezetőjük pedig egyre haragosabb, hiszen sok a feladat, sietni kell, sok a baleset, figyelni kell. Minden kisfiú álma, hogy autót vezessen, s ezt az álmot

legtöbbször meg is valósítják. Felnőttként mindennapjaitok része lesz az autózás, és sokan közületek azzal keresik majd a kenyerüket, hogy valamilyen járművet vezessenek: sofőrök, mozdonyvezetők, pilóták, űrhajósok lesznek. A hajóskapitányt sem felejtettem ki, őt 2010 szeptemberében már bemutatam. Honlapunkon megtaláljátok.

LÁSZLÓ NOÉMI

Tervek

Pilóta leszek. Helikopteren kezdem, utána vadászgépet vezetek, amíg az űrhajóhoz meg nem jó a kedvem.

Kormányos leszek. Sétahajóra szállok, uszályra ülök, azt irányítom, amíg óceánjárót nem találok.

Sofőr leszek. Traktort, kocsit, mozdonyt fogok vezetni, vagy trolibuszt, vagy villamost, amíg köszönnek majd nekem az utasok.

- Kőszabósza, csak nem derítet ki ezekről a mesterségekről is, hogy ősiek?! Hiszen a gőzmozdonyt 204, az autót 126, a repülőt 109, a rakétát pedig 70 éve találták fel.

• Hát akkor most fogózzatok meg, barátaim, mert repülünk: visszafelé az időben. Hiszen aki keres, az a régmúltban is talál... űrhajót, repülőt, helikoptert, sőt repülőteret is.

• Egyiptomban, Mezopotámiában, Peruban 3000 éves domborművet, szobrocskákat találtak, amelyeket megtalálásukkor még mádnak vélték, ám később, a modern repüléstechnika fejlődésével felismerték, hogy hajszalra olyanok, mint a mai szuperszonikus repülőgép, az űrhajó vagy a helikopter.

• A perui Nazca-vonalak csak repülőgépről megfigyelhető, óriási és szabályos rajzolatú pályák, melyeket a tudósok szerint repülőterként használtak. Vajon kik? Hiszen 2300 évesek.

- A palenque-i asztronautát 1300 éve faragták egy maja fejedelem kőkoporsójának 5 tonnás fedelére. Az „úrha-jós” lába pedálon nyugszik, keze fogantyúkat szorít, előtte műszerek, sisakjához csövek, kábelek kapcsolódnak. A háta mögötti motorból lángcsóva csap ki. Még a stabilizáló szárnyacsákák sem hiányoznak.

- Voltak népek, akik mindezt már ismerték? Hová tűntek? Miért veszett el a tudásuk? Miért kellett mindent a zérótól kezdeni ismét?

- A görög monda hőse, Ikarosz és sok-sok későbbi kísérletező az életével fizetett azért, hogy megvalósuljon az ember örök vágya: legyőzni a föld vonzerejét, és szállni, szállni... A XVI. században Leonardo Da Vinci repülőgépet és helikoptert tervezett, de ez csak rajz maradt.

- 1903-ban a Wright fivérek repülőgépe 12 másodpercig repült, 37 métert tett meg. Ma a Boeing 777-es 23 órát repül egyhuzamban, és közben 21 000 km-t tesz meg 440 utassal a fedélzetén.

- Az utasok megtapsolják a pilótát, amikor szerencsésen földet ér. Óriási a felelőssége. Mielőtt nyalka egyenruhában, csinos légikisasszonyok koszorújában gépbe szállna, bizonyítania kell magas szintű képzettségét, lélekjelenlétét, tökéletes fizikai, szellemi és lelki egyensúlyát.

- Ha helikopter-pilóta leszel, és életet mentesz, vagy fontos embereket szállítasz, ne feledd, hogy járműved elméleti kidolgozója két magyar tudós: Kármán Tódor és a pankotai Asbóth Oszkár volt.

- A rakétát a kínaiak már Kr. e. 300-ban feltalálták, ez alapján működtek tűzijátékaik. A XII. századtól fegyverként használták. A XX. századi rakétatechnika élcsapatából Kármán Tódor, Fonó Albert, Hoff Miklós, a megyesi szász Hermann Oberth nevére lehetünk büszkék. Talán a nyomukba léphetsz, bár az űrkitatás rettentően drága és szigorúan titkos, csak a legnagyobb hatalmak „engedhetik meg maguknak”.

- Maradj a földön, százféle munkát kínál itt neked a vasút és a közúti forgalom. A vasút őse a bányákban már a XVI. századtól használt fasín, melyen a csilléket tolták. Száz év múlva Londonban vas-sínen gurultak a lóvontatta kocsik. Stephenson gőzmozdonya 1829-ben 42 km-es sebességgel haladt, ma a francia TGV 575 km-t, a japán mágneses vonat 581 km-t tesz meg óránként.

- A fekete vonat, a csupa korom és olaj mozdonyvezető már a múlté. A dízel-, a villamos-, a mágneses mozdonyokat akár fehér kesztyűben is irányíthatod. Viszont ha Indiában leszel mozdonyvezető, kicsit nehezen látod majd a pályát – az utasoktól.

Sorolj még szakmákat, amelyek a gépkocsi, a vonat, a repülő közlekedését segítik.

- A világszerte elterjedt *kocsi* szó magyar eredetű, a Kócson gyártott, könnyű szekeret jelentette. Amióta ló helyett motor hajtja, *gépkocsinak* nevezzük. A latin eredetű *automobil* magától mozgót jelent. A *sofőr* francia szó, jelentése: fűtő. Az első motoros kocsit Carl Benz építette 1886-ban. A két feltaláló, Benz és Daimler cégének egyesítéséből született a Mercedes-Benz márka, amely azóta is első az autógyártásban.

- Sok-sok találmánynak, köztük a Csonka János és Bánki Donát által feltalált porlasztónak köszönhetően fejlődött az autóipar. A brit tervezésű, két gázturbinás sugárhajtóművel felszerelt Thrust SSC gyorsabb a hangnál: 1228 km/h sebességet ért el.

• „Az automobilt múlandó jelenségnek tartom. Szerintem a lovaké a jövő.” – jelentette ki II. Vilmos császár 1890 körül. A lótenyésztők, a kocsisok a kenyerüket féltették, a parasztok az úton csellengő állataikat, az építészek az út menti épületeket. Volt orvos, aki szerint a nyaktörő (óránként 15 kilométeres) sebességgel való „száguldozás” elmebetegséget vagy fulladást okoz.

• Vilmos császár rossz jó volt: az autó győzött. Ám rengeteg előnye mellett veszélyei egyre fenyegetőbbek: szennyezi a levegőt, kimeríti a Föld kőolajkészleteit, örült száguldása sok-sok ember és állat halálát okozza.

Nevezd meg a járműveket feladatuk szerint, és folytasd a felsorolást.

Ne hajts gyorsabban, mint ahogy az őrangyalod repülni tud.

Nem tudjuk, hová fejlődnek a járművek, mire ti felnőttek, de bármilyenek is lesznek, csak alapos tudással, gyakorlattal, tiszta, józan fejjel, az önmagatok és a mások életéért érzett felelősséggel vezessétek őket. Sem haszonvágy, sem parancs, sem versengés, sem a száguldás vonzása nem lehet fontosabb az életnél.

Zsigmond Emese

• Válaszok Kószabósza februári kérdéseire: Petőfi édesapja nevezi hitvány életnek a komédiát az Egy estém otthon című versben. Hamlet monológjának híres mondata: Lenni vagy nem lenni. Jókai felesége, Laborfalvi Róza a képen Gertrudis királynét alakítja Katona József Bánk bán című művében.

Nyertesek: a szilágysomlyói IV. A; a margittai III. A; a székelyszáldobosi V. B osztály.